

STRIP MaFest u Makarskoj od 15. do 18. svibnja ugošćuje sedam uglednih crtača i scenarista

Bijeli šaman na rivi

Posebno zanimanje privlači Gainfranco Manfredi, scenarist odličnoga stripa »Magični vjetar«

Božidar TRKULJA

Većina domaćih strip autora ovih je dana spakiralo kofere i zaputulo se prema Makarskoj gdje će se od četvrtka do nedjelje održavati najznačajniji kulturni događaj u tome gradu - festival stripa »MaFest«. No, ni ljubitelji stripa nimalo ne zaostaju pa će u Makarskoj ovih dana biti prilična gužva, osobito na rivi, gdje će autori crtati i potpisivati svoja djela.

Već nakon prvoga izdanja festivala, a ovo će biti treće, mogle su se čuti samo riječi hvale za taj mladi festival koji su kao gosti dosad posjetili Belgijanc Hermann Huppen, jedan od najvećih autora stripa svih vremena (Jeremiah, Comanche, Bernard Prince...), Alfredo Castelli, scenarist popularnog Martina Mysterija, te Luccio Filippucci, koji crta pustolovine profesora arheologije i njegova prijatelja neandertalca Jave.

Font i Civitelli

Ovaj put dolazi čak sedam značajnih autora u ulozi posebnih gostiju. Jedini problem će stoga biti komu posvetiti više pažnje, jer redom je riječ o uglednim strip autorima kao što su velikan Alfonso Font (Clarke i Kubrick, Zarobljenik zvijezda...) ili Fabio Civitelli, jedan od najboljih crtača popularnog Texa Willera.

Posebno zanimanje privlači, pak, Gainfranco Manfredi, scenarist odličnoga

S prepoznatljivim motivom Makarske: Rad Alfonsa Fonta

stripa »Magični vjetar«, koji je uspio spojiti sve najbolje od svojih starijih kolega Zagora, Texa, Kena Parkera i Dylana Doga.

Manfredi je stvorio lik bijelca koji postaje indijanskim šamanom, miriteljem i zaštitnikom indijanske kulture. Elementi vesterna, horora i indijanskih legendi miješaju se na rijetko prirodan način i otkrivaju Manfredijevu posvećenost i iznimno poznavanje materije.

Taj je talijanski scenarist i autor brojnih romana, više od tri stotine pjesama, filmskih i televizijskih scenarija te kritičkih eseja o glazbi. Ti podatci čitatelju »Ma-

gičnoga vjetra« mogu i promaći, no ono što će sigurno zamijetiti je da Manfredi potpuno vlada svojim pričama, od načina na koji ih vodi ili na koji održava napetosti, pa do dijaloga koji su sve samo ne površni.

Delano i Sudžuka

Kako je već uobičajeno, scenarist/i i crtač/i dolaze zajedno, pa će uz Manfredija u Makarsku stići i Darko Perović te Bruno Ramella, koji je šamanu dao prepoznatljiv izgled, ali i kreirao ostale glavne likove u tom stripu koji pratimo u nastavcima, iako su epizode postavljene tako da ih se može čitati neovisno o redosljedu.

Predstavljanje stripova: Naslovnica knjige Jamiea Delana i Gorana Sudžuke

Festival će svojom prisutnošću uveličati i scenarist Jamie Delano te hrvatski crtač Goran Sudžuka. Izdavačka kuća Libellus će na festivalu pod imenom »Odmetnuti« predstaviti strip album sastavljen od 19 epizoda (serijal »Outlaw Nation«) na kojoj su uz Delana i Sudžuku radili i Goran Parlov, Sebastijan Čamagajevac i Robert Solanović, koji također ne bi trebali izostati s ove kulturne manifestacije, čiju je vrijednost uvidjelo i Ministarstvo kulture Republike Hrvatske odlučivši ju i novčano potpomoći.

KAZALIŠTE Autorski projekt »Koriolan, stup društva« Shakespearea & co./ Miran Kurspahić

Odličan Beader kao Koriolan

Helena BRAUT

Redatelj Miran Kurspahić, poznat po svojem buntovništvu na Akademiji dramske umjetnosti i spremnosti u zbuñivanju i provociranju javnosti (performance s Tomom Gotovcem), u svojem najnovijem projektu »Koriolan, stup društva« ostvarenom, prošloga tjedna, u Teatru ITD - ponovno je iskoristio autorsku slobodu u predstavljanju onoga što njega stvarno zanima u kazalištu.

Aktivno gledanje i »sudioništvo«

Iako uzima konkretni tekstualni predložak, dakle Shakespeareov »Koriolan« i donekle se inspirira »Stupovima društva« Henrika Ibse na, nudi vrlo slobodnu reinterpretaciju tih klasika i pakira ih u, uvjetno rečeno, interaktivno kazalište i u toj domeni redatelj nije ni inovativan ni originalan, ali je zabavan, pa i šokantan.

Naime, neosporno zanimanje za takove projekte potaknuto je u prvom redu programom Kulture promjene koji se, prilično dosljed-

Milivoj Beader u predstavi »Koriolan, stup društva«

no, provodi u Teatru ITD, kao jedne vrste respektabilne kazališne profilacije.

Interes za neposrednu komunikaciju s gledateljima Kurspahić je već pokazao u projektu »Sad kad je komunizam mrtav, moj život je prazan«, izveden u menzi SC-a, prošle godine, no u »Koriolanu« je krenuo korak dalje, barem što se tiče osvajanja niza različitih scenskih prostora - posebice dvorišta MM-a, ali i općenitih produkcijskih uvjeta.

Kurspahić, uvijek u društvenom i političkom angaž-

manu, traži od publike »Koriolana«, koja je podijeljena na Rimljane (Hrvate) i Volšćane (Srbe), aktivno gledanje i »sudioništvo«, što je samo djelomično uspio.

Aluzije na heroje i rat

I dok Rimljani prolaze kroz cijeli proces predstave, mijenjajući prostore i rekvizite (publika je prilično pasivna i doslovno se pretvara u »stado«, što je zgodan sociološko istraživački element), Volšćani (utopljeni u stereotip turbo-folka, čevapa i rakije) proživljavaju na-

silje, progon i postaju apatridi, te za njih predstava prestaje. Kurspahićeve grube i sugestivne aluzije na prošli rat, heroje, humano preseljenje, generale, bogatstvo i privatizacije su očite, jasne i većim dijelom vrlo promišljene, pa i hrabre (takve teme imaju usud da se uvijek čine zakasnelima), a pohvalno je što je »Koriolana« tako dobro oživio, osuvremenio, što je endemična pojava u insceniranju Shakespeareovih komada u Hrvatskoj (uz pomoć dramaturginje Rone Žulj).

No, ono što ovu predstavu, koja ima redateljsku protočnost i dinamiku (solidnu količinu svrsishodne citatnosti, intermedijalnosti i autoreferencijalnosti), svakako nosi jest odlična gluma Milivoja Beadera kao Koriolana (posebice u sceni vojnika oboljelog od PTSPA) te ništa manje uspješna kreacija Lane Barić (Volumnije), čudesne scenske uvjerljivosti. Solidnu ekipu činili su i Miran Kurspahić, Sven Jakir, Nikša Marinović, Dean Krivačić, Dino Škare i Vanja Vascarac.

5. ZAGREBAČKI SAJAM KNJIGA

»O nasilju« Slavoja Žižeka

ZAGREB - Nasilje je posvuda oko nas, a ipak ga nismo u stanju objasniti ili se pomiriti s njim. Nasilje koje jasno vidimo zapravo je proizvod skrivenog nasilja, onoga koje tvori naš politički i ekonomski sustav. To je temeljna teza svjetski poznata slovenskog filozofa i teoretičara psihoanalize Slavoja Žižeka u njegovoj najnovijoj knjizi »O nasilju«, koju je objavila Naklada Ljevak (u biblioteci Book marker, urednika Kristijana Vujičića). Knjiga je predstavljena u utorak na večer na Zagrebačkom sajmu knjiga.

Jedna od teza koje iznosi Žižek jest i ta kako nasilje ne smijemo gledati samo u negativnom kontekstu, jer ono i mijenja neizdrživi status quo u svijetu u kojem živimo. Stoga je takvo nasilje poželjno - rekao je na predstavljanju recenzent knjige dr. Marijan Krivak.

Osim o nasilju, koje dijeli na subjektivno i objektivno,

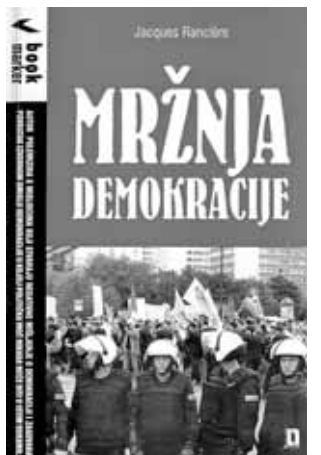

Žižek govori i o liberalizmu, fundamentalizmu, filantropiji, politici straha, jezičnom nasilju, »tolerantnim« susjedima... Najzanimljivijim u knjizi Tonči Valentić, prevoditelj i autor pogovora, drži pak njezinu paradoksalnost, jer, kako je istaknuo, nikada u povijesti nismo bili više suočeni s nasiljem nego danas, a nikada ga nismo poznavali manje. [S.-V. Antić]

»Mržnja demokracije« Jacquesa Rancierea

ZAGREB - »Mržnja demokracije« Jacquesa Rancierea, suvremenoga francuskog filozofa, prva je knjiga toga autora prevedena na hrvatski jezik, a njezina je temeljna tema današnji vladajući odnos prema demokraciji. Ranciereova je knjiga objavljena u biblioteci Book marker Naklade Ljevak, a o njoj su u utorak na Profilovu Sajmu knjiga govorili recenzentica Nadežda Čačinović, prevoditelj i autor pogovora Leonardo Kovačević i urednik biblioteke Kristijan Vujičić.

Mržnja demokracije, piše autor u knjizi, sigurno nije neka novost. Ona je stara kao i sama demokracija zbog jednostavnog razloga: sama njezina riječ izraz je jedne mržnje. U sklopu 5. zagrebačko-

ga sajma knjiga predstavljeno je još jedno vrijedno filozofsko djelo - »Povijest grčke filozofije« W.K.C. Guthriea, jednoga od najvećih autoriteta za klasičnu grčku filozofiju, u izdanju Naklade Jurčić. [S. V. A.]

Prvijenac Edija Matića

ZAGREB - Ostavljeni muškarci i ostavljene žene jednako pate, razlika je u nijansama, ustvrdio je Edo Popović predstavljajući u utorak roman prvijenac »Ovdje fali ženska ruka« Edija Matića u sklopu 5. zagrebačkog sajma knjiga.

Radi se o egzistencijalističkom romanu u visokom

registru humora, ali ta veselost samo je oblik potiskivanja melankolije koja je ovladala napuštenim muškarcem, rekao je za roman Milko Valent.

Na prostoru koji je još duboko uronjen u patrijarhalno-mačističku praksu, ovaj je roman pravo osvježenje jer naš antilirski subjekt restrukturira svoj život uz glazbu, alkohol i, naravno, žene. Edo Matić oslobođeni je hrvatski muškarac koji se ne srami priznati da ga boli, ali to svoje priznavanje melankolije ispisuje na zafrkantski način, nastavio je Valent.

Sam autor pročitao je nekoliko ulomaka romana, te kazao kako knjiga nije autobiografske naravi, ali građu je crpio iz životnih situacija u kojima se zatekao ili on ili njemu poznati. Roman je izašao u Nakladi Ljevak, a urednik je Edo Popović. [Z. Z.]

Edi Matić